

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) बहिःस्थ

परीक्षा: जानेवारी - २०२३

सत्र १ ले

विषय: नीतिशतक (19E415)

दिनांक: १०/०१/२०२३

गुण : ८०

वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात. २) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य.

प्र.१. केषाञ्चिद् षण्णां श्लोकानामनुवादं कुरुत।

१. यदा किञ्चिज्ज्ञोऽहं गज इव मदान्धः समभवं तदा सर्वज्ञोऽस्मीत्यभवदवलिप्तं मम मनः॥
यदा किञ्चित्किञ्चिद्बुधजनसकाशादवगतं तदा मूर्खोऽस्मीति ज्वर इव मदो मे व्यपगतः॥
२. विद्या नाम नरस्य रूपमधिकं प्रच्छन्नगुप्तं धनं विद्या भोगकरी यशःसुखकरी विद्या गुरूणां गुरुः।
विद्या बन्धुजनो विदेशगमने विद्या परं दैवतं विद्या राजसु पूज्यते न हि धनं विद्याविहीनः पशुः॥
३. जातिर्यातु रसातलं गुणगणस्तस्याप्यधो गच्छतु शीलं शैलतटात्पतत्वभिजनः संदह्यतां वह्निना।
शौर्ये वैरिणि वज्रमाशु निपतत्वर्थोऽस्तु नः केवलंम् येनैकेन विना गुणास्तृणलवप्रायाः समस्ता इमे॥
४. अकारुणत्वमकारण विग्रहः परधनापहृतिः परयोषितः।
स्वजनबन्धुजनेष्वसहिष्णुता प्रकृतिसिद्धमिदं हि दुरात्मनाम्॥
५. शशी दिवसधूसरो गलितयौवना कामिनी सरो विगतवारिजं मुखमनक्षरं स्वाकृतेः।
प्रभुर्धनपरायणः सततदुर्गतः सज्जनो नृपाङ्गणगतः खलो मनसि मे॥
६. भवन्ति नम्रास्तरवः खलोद्गमैः नवाम्बुभिर्भूरिविलम्बिनो घनाः।
अनुद्धता सत्पुरुषा समृद्धिभिः स्वभाव एवैष परोपकारिणाम्॥

प्र.२. पञ्चानां वाक्यानां ससन्दर्भ स्पष्टीकरणं लिखत।

(३०)

१. मानमहताम् अग्रेसरः केसरी।
२. नानाफलैः फलति कल्पलतेव भूमिः।
३. विधिरहो बलवानिति मे मतिः।
४. विद्याविहीनः पशुः।
५. सतां मैत्री पुनस्त्वीदृशी।
६. सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ति।
७. अवस्था वस्तूनि प्रथयति च संकोचयति च।

प्र.३. कामपि एकां पद्धतिमनुसृत्य निबन्धः लेख्यः।

(१५)

- १) १. धैर्यपद्धतिः २. अज्ञपद्धतिः ३. दैवपद्धतिः

प्र.४. रूपाणि लिखत।

(०५)

१. लभेत	२. दुधुसि	३. भोगिनः	४. यातः	५. सन्तः
६. अज्ञतायाः	७. शिरसि	८. सन्तरेत्	९. व्यपगतः	१० मूर्ध्नि